

Szerkesztőség:

II-ik kerület 460. házszám
 hová a lap szellemi részét
 illető közlemények kü-
 dendők.

Kéziratok vissza nem
 adatnak.

ABONY

Kiadóhivatal:

SZERDAHELYI JÁNOS
 könyvnyomdája, hová az
 előfizetési pénzek, a hirde-
 tések és ezeknek díjai, va-
 lamint a felszólamlások kü-
 dendők.

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI LAP. — MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési díj:

Helyben házhoz hordva és vidékre küldve egész
 évré 8 korona, fél évré 4 korona, negyed évré
 2 korona. Egyes szám ára 16 fillér.

Felelős szerkesztő:
 TEMESKÖZY GERZSON.

Főmunkatársak:
 VEVERÁN ISTVÁN. VÉLI MIKSA.
 Kiadótulajdonos: SZERDAHELYI JÁNOS.

Hirdetmények,

nyiltterek, valamint hirdetési díjak, közvetlen a kiadó-
 hivatalhoz küldendők. Nyilttér scra 1 korona.

A leczke.

„Ördög kell maguknak, nem kulturális
 intézmények, az is kár a mi van!” Ezzel
 fogadta vármegyénk főispánja az előjáróság
 tisztelgését a napokban, midőn a főszolga-
 bírói hivatalban a szokásos vizsgálatot
 teljesítette.

Valami különös gusztusunk van ne-
 künk; olyan velünk született gyámoltalanság
 forma, hogy sehogy sem érezzük magunk,
 ha csak jól össze nem szidnak bennünket,
 akkor aztán ha kikaptuk a magunkét, szinte
 kélyesen nyújtózkodunk utána, mint az a
 közmondásos menyecske, a ki azért nem
 szerette az urát, mert még csak meg sem
 verte.

Vármegyénk fő- és alispánja már har-
 madszor utasították az előjáróságot, hogy
 az ujjvárosháza építését kezdje meg. Leg-
 utóbb a megyei közgyűlés parancsolt ránk,
 hogy az építkezéshez haladék nélkül fogjunk
 hozzá. S mi csodálatos merészséggel igno-
 ráljuk ezeket a felsőbb intézkedéseket,
 mintha csak halvány sejtelmünk sem volna
 arról, hogy a törvényhatóság türelme el-
 fogyhat, és olyan takarosán fölfüggesztheti
 képviselőtestületünket, mint a parancsolat.

A közgyűlés legutóbbi határozata szerint
 az építkezés elhalasztatott a jövő tavaszra.

Ez a halasztás teljesen érthetetlen, mert
 az építkezés elől már ki nem térhetünk,
 sürgeti ezt a piacztér kérdésének a megol-
 dása is, mert az is türethetetlen, hogy kis-
 gazdáinknak nincs hely a hol gazdasági
 termelvényeiket értékesíthessék; — a ha-
 lasztgatásokkal majd azt nyerjük, hogy
 megint drágább lesz a pénz, s akkor majd
 kénytelenek leszünk drága hitelt venni
 igénybe, akkor aztán hijába okoskodunk s
 a felelősséget hijába tologatjuk egymásra.

Van egy közgyűlési határozatunk, mely
 szerint mihelyt a pénz olcsóbb lesz, a
 költsőt fel kell venni.

Ez az idő már rég itt van, ehhez
 fogható nem egyhamar lesz, miért nem
 hajtatik hát végre ez a közgyűlési hatá-
 rozat?

A képviselőtestület néhány tagja átlátja
 e fonák helyzetet s mint halljuk, mozgalom
 van készülöben a költsön felvétele végett
 s az építkezés megkezdésére, hogy ez leg-
 alább aratás után megkezdessék. Üdvözljük
 ez egészséges mozgalmat, ez életrevaló
 eszmét.

A járásbiróság kérdését ne zavarjuk
 össze az ujjvárosházával, mert azt is csak
 úgy kapunk, ha lesz hová tennünk és ha
 csinálunk valamit; ha látja a kormány, a
 törvényhatóság, hogy igyekszünk magunk

is a haladás útján maradni. Elvégre nem
 épen muszály a járásbiróság részére is
 építeni, hisz az épület negyedik szárnyát
 kiépíttethetjük akkor is, ha arra szükség
 lesz, azért van az a terveken — nagyon
 okosan — úgy csinálva, hogy azt bármikor
 kiépíttethetjük.

Hagyjunk föl már azzal a sült galamb
 politikával, hogy örökösen másoktól várjuk
 ügyünk intézését, boldogulásunkat.

A főispáni leczke nagyon kivolt érde-
 melve, az a népszerűség dicsősége pedig,
 melylyel az adófizetők jóakarátát, bizalmát
 igyekszünk kicsikarni, nagyon kétes értékű
 és kis kaliberű embereknek való. Legyenek
 vele boldogok.

Egy kis tavaszi ünnepély.

A „Kath. Olvasóegylet” kebelében alakult
 „Tekézők társasága” mióta fennáll, tavasszal ren-
 desen egy kis ünnepellyel szokta a tekézési sais-
 ont megkezdeni. Ezt cseleketete meg a társaság f.
 hó 14-én délután és este. A megnyitás azonban
 csak eszköz volt most is, meg máskor is. A cél
 tulajdonképpen az, hogy élénkséget vigyen be el-
 lappedó társadalmunk rétegeibe, alkalmat szol-
 gáltasson emberekkel való érintkezésre s így a
 konszolidálódásnak, mely nélkül társadalom sem
 nem fejlődhet, sem nem erősödhet — teret nyujt-
 son. Igen ez az erkölcsi motívum, ez a főcél.
 Nagyon merész állítás volna tehát az, ha valaki
 a társaság megnyitó és záró ünnepélyeit csupán
 „eszem — iszomok”-nak titulálná, mert ehhez sem
 egy bizonyos társaságnak alakulása, sem pedig

mert ha a vért vivő erek betegek, akkor minden
 pillanatban felmondhatják a vérközvetítés szolgá-
 latát ép úgy, mint a beteg kéz vagy láb vagy
 bármely más beteg testrész minden pillanatban
 beszüntelheti a mozgásnak, vagy az illető test-
 résznek megfelelő munkakört.

Mik tehát az érbetegségek?

Az érbetegségek az ereknek oly elváltozásai,
 melyek az egészséges állapotban puha, könnyen
 táguló ruganyos ereket keménynyé, törékenynyé,
 rugalmatlanná teszik.

Mig az egészséges erek könnyen tágulnak
 és az evés ivás vagy hirtelen kedély változás
 alkalmával megszorodott vérnek s így nagyobb
 vérnyomásnak könnyen engednek s így a vér
 folyása, keringése meg nem akad; addig a meg-
 betegedett erek keménységük miatt nehezen tá-
 gulnak s az evés ivás alkalmával megszorodott
 vérnek, vagy hirtelen kedélyváltozásnál magna-
 gyobbodott vérnyomásnak nehezen engednek, tö-
 rékenységük miatt megrepednek s rugalmatlanságuk
 miatt a vért tovább nem nyomják.

Messze, orvostudományi térre vezetne a
 buvárkodó orvos tudósok abbeli igyekezetének
 részletezése, hogy a vérkeringés csatornáinak —
 tehát a szív és ennek kiágazásai, az erek —
 betegségei miként származnak ezért ezzel nem
 foglalkozom, hanem e komoly tárgy népies fej-
 tetésében csak arra terjeszkedem ki, vajjon
 mily óvintézkedéseket lehet tenni azon célból,
 hogy 1. a hirtelen halált okozó érbetegségek ne
 származzanak s hogy 2. a meglévő érbetegségek

TÁRCZA.**A hirtelen halálról.**

A földi élet befejezésének módjáról — a hal-
 lál miként való bekövetkezéséről — a halandó em-
 berek óhaja különböző. A nép szava, költőjében,
 Petőfi Sándorban ekkép nyilatkozik „Egy gondolat
 bánt engemet, ágyban párnák közt halni meg,” tehát
 Petőfi az erőteljes élet működése közt kívánja a
 halált, tehát a hirtelen halált. A nép szava más
 helyütt a halotti énekben ekkép nyilvánul „Ments
 meg uram minket a szörnyü haláltól,” tehát nem ijeszt-
 tőn, hanem csendesen, elkészülve kibékülve a meg-
 másíthatatlannal, kívánja a halált és nem hirtelen.

Egyesületünk közlönye, az igazi „Ember sze-
 retet” lapja olvasóit oly gondolkodásra és cselek-
 vésre akarja oktadni, hogy haláluk lehetőleg az
 életkor legvégső határán — természetes rendben
 — minden földi dolgukat elvégezve, mint csendes
 kimulás következzen be; mert így módjuk és ide-
 jük lévén polgári és családi kötelességeik teljesíté-
 sére, halálukat özvegyek és árvák keserve nem
 fogja követni; hiszen a késő agykorban bekövet-
 kezett halál az elkopott testrészek állapotából ter-
 mészetesen következik és a mi természetes dolog,
 az kibékíti a helyzettel és nem fájdalmas.

Ne várja az olvasó, hogy e cikk mindent,
 a mit emberileg és társadalmilag boldog emberi
 véget biztosít — felölel, mert eme általam vá-
 lasztott tárgy csak egy láncszeme ama tervszerű

egésznek, melyet az „Emberszeretet” lapjának
 különböző szerzői és tárgyú cikkei alkotnak és
 én a hirtelen halálról szóló tárgyat csak azért
 választottam, hogy az olvasó erről is tudomást
 szerezzen és ellene esetleges szükség esetén óvó
 intézkedéseit megtehesse.

A hirtelen halál ugyanis nem csodaszerű
 önálló betegség, hanem attól származik, hogy a
 nemesebb szervek, az agy, tüdő, szív, ereiben a
 vérkeringés hirtelen megszűnik. Az agyban meg-
 szűnt vérkeringés miatt az agyvelő nem dolgozik,
 s ezért eszméletlenség lép fel és hirtelen guta-
 ütésnek nevezett állapot áll be. Ha a vérkeringés
 a tüdőben szűnik meg hirtelen, akkor a tüdő
 nem dolgozik, azért fulladás lép fel hirtelen;
 tüdővízenyőnek nevezett állapot áll be. Ha a
 vérkeringés a szívben szűnik meg, akkor a szív
 nem dolgozik, ájulás lép fel s hirtelen szívhüde-
 nek nevezett állapot áll be. Mind a három esetben
 a következmény egyforma: a hirtelen halál. Mind
 a három esetben az ok egyformán az, hogy a
 vér folyása, az ugynevezett vérkeringés ezen
 szervek vérkeringésének csatornáiban — az ugy-
 nevezett erekben — hirtelen megszűnt. Vajjon
 miért szűnt meg a szervekben a vérkeringés?
 Lehetséges-e, hogy a teremtés remeke, az emberi
 test, akkép volna alkotva, hogy nemesebb szerve-
 inek tápláló vért, tehát életet adó vérkeringése
 ok nélkül hirtelen megszűnjék? Szerencsére az
 nem lehet s nem csodák okozzák azon nemes
 szervek vérkeringésének hirtelen megszűntét s
 így a hirtelen halált, hanem a vérkeringés csator-
 náinak, az ereknek betegségei, az érbetegségek;

holmi ünnepélyességi aktusok nem szükségesek. „Eszem — iszomokat” nemesebb czélok kitűzése nélkül is lehet rendezni. A „Tekéző-társaságnak” czélja nemes: kellemes testi foglalkozásról gondoskodik a szellemi munkások részére s egyúttal a társaséletben szorosabb kapcsolatokat igyekszik létrehozni a gyakori érintkezés által.

Egy kissé elkalandoztam tárgyamtól az igaz de miután többen vannak olyanok a kik még eddig nem voltak teljesen tisztában e társaság czéljaival, aktuálisnak gondoltam magamnak megengedni a kitűzött tárgyamtól való „felrelépést.”

Hogy is volt hát?

Ez évben mondhatni a legszebb tavaszi nap kedvezett az ünnepélynek. Öt órakor gyülekeztek a társaság tagjai s meghívott vendégei a tekepálya virágokkal díszített pavilonjában, hol menten kezdetét vette a tekézés s tartott a legkedélyesebb hangulatban 8 óráig, egész addig az időpontig, amikor tagtársaink rendszeren haza távoznak. Most azonban a kis kaszinó termébe vonultak s helyet foglaltak a felterített asztalok mellett, hogy a bányai paprikás és egy kis boroska mellett még tovább együtt szórakozhassanak. Szokása már a magyar embernek, hogy ha nagyobb társaságban bor mellett jól érzi magát, igen őszinte szokott lenni. Megnyillik szíve, lelke s toasztokban, szónoklatokban közli az összes jelenlévőkkel örömét, bánatát s ilyen alkalmakkor mint a tekézési saison megkezdési ünnepélye is volt, — azon eszméket fejtegeti, melyeket a társadalomra nézve szükségesnek s üdvösnek tart. — Mondanom sem kell, Király egyleti elnök volt az első, aki szívélyes szavakkal üdvözölte a társaság tagjait, azok vendégeit; különösen üdvözölte főtisztelendő Léva y apát, esperes-plebánost, ki bár alig párórával tért vidéki elfoglaltságából haza — mégis szíves volt megjelenésével a társaságot megörvendeztetni. — Máthé főjegyző rövid de velős beszédben Léva y apátot, mint a szeretet apostolát s a szegények nagy pártfogóját éltette. — Mire az arany-szavu főpap hosszú és ékes beszédben fejtegette a Tekéző társaságnak társadalmi hivatását s nyomatékosan kijelentvén azt, hogyha a társaság valóban azon feladatoknak szolgálatában áll melyek hozzá fűződnek, akkor a megnyitó ünnepély több egy közönséges megnyitó ünnepélynél: találkozója a társadalmi érintkezésre alkalmas elemeknek. Élteti a felebaráti szeretetet s annak követőit. — Veverán István, mint egyleti jegyző, jelenti, hogy a társaság ez időszerint elnök-igazgató nélkül van, kéri a társaságot, hogy e tiszteletbeli állásra ft. Léva y Apát plebánost jelölni s megválasztani sziveskedjenek. Az előterjesztést lelkesült éljenzéssel fogadták. A spontán megnyilatkozott bizalmat ft. Léva y Apát magától szerényen elhárítani igyekszik; de miután a társaság tántoríthatlan bizalma csak köréje csoportosul, kénytelen meghajolni a sokadalom egybehangzó óhájának. Hisszük, reméljük, hogy ily illusztris férfit elnök-igazgatása alatt a „kis Casino” és „Tekéző társaság” fel fog

virágozni. Nt. Ribarik István s. lelkészt szintén tisztséggel kínálta meg a társaság, azonban ez elől kitér, csak mint tag akar a bizalomnak megfelelni. — Még Véli Miksa kért szót, aki őszinte szavakkal mondott köszönetet a két társaságnak irányában többször éreztetett szíves figyelméért és vendégszeretetéért.

És felhangzott a dal, szölv Jóska bandája, egy szóval vígan voltak, mint a hogy a sportkedvelőkhez illik.

A társaság zöme azonban már 11 óra tájban szétoszlott, helyet engedett egy kisebb töredéknek, amely legjobb hangulatban tovább is együtt maradt.

V. I.

Nevezetes emberek étkezései

Remrandt a nagy festő, daczára jelentős vagyoni állapotának, ebédre rendszeren heringet és egy keves sajtot evet.

Lessing a lencsét, Schiller a sódort szerették. Nagy Károly kiválóan sült hússal, főleg vadakkal táplálkozott.

Luther élt halt a tésztaneműekért, itálnak pedig főleg a torgaui sört és rajnai borokat szerette.

Melanchton mindenkifelett a gerstli levest becsülte. Mint tübingeni deák, egy tál ilyen levest öröme odaadta pécsenyé részletét. — Szerette még az apró halakat, és minden nemű pul-tikulákat.

Torquató Tassó a becsináltaknak volt kedvelője, a marzipán és más édes és cukros süteményeknek. A salátát is cukorral ette.

IV. Henrik Farnesiaország királya, mértéktelen osztriga és dinnye evő volt; nem ritkán tulterhelte gyomrát azokkal. Legkedvesebb itala a d. Arbois volt, amely Frache-Comtében közepszerű szőlővidéken természetesen.

XII. Károly, svéd király, a vajás kenyeret elibetette bárminemű ételnek.

Voltaire, Napoleon és Nagy Frigyes kielégíthetlen kávé-ivók valának.

Az ifjabb Crebillon az osztriga evésben tünt ki.

Vörösmarty a jó marhasültet nem adta bárminő sültért.

Széchenyi valódi francia pezsgő nélkül nem ebédelt jóízűen.

Megyeri pedig csak akkor evett jóízűen ha appetitoriumnak egy pohárka szilvóriumot ihatott.

Lendvay Márton tinori gombáért bármi meszsze vendéglőbe elgyalogolt.

Petőfi Sándort pedig a tejeles tormával bárhonnal el lehetett szalasztani,

Teleky László gróf a theának volt különös kedvelője.

részes következménye a hirtelen halál elhárítassék.

Az ér, a szívbetegek kétféle okból származnak, vagy kopásból, vagy tisztátalanságból. Kopásból, akként, ha a szív s ennek folytatásai az erek gyakran kellenél többet dolgoznak; a mi akkor áll elő, ha a rendesnél nagyobb vértömeget gyakrabban, vagy rendes vértömeget erősebben kell mozgásban tartaniok. Már pedig kellenél nagyobb vértömeg akkor jön a szíves erekbe, ha szokotnál bővebb étkezés s ivás után a test nedvei hirtelen megsaporodnak vagy ha a kipirult arcot mutató nagy öröm s a sápadt arcot mutató nagy ijedség által okozott kedély-megrázkódtatásokra a test vértömege, majd főleg a fej, majd főleg a szív felé tódulva, az ott levő vérmennyiséget hirtelen megsaporítja. A rendes vérmennyiség erősebben akkor is kering az erekben, ha a rendesnél nagyobb testi munkát végzünk, mint a tánéz, uszás futás stb.

Ha tehát az erek kopástól való megbetegedését ki akarjuk kerülni, akkor ez étkezés, ivás öröm, ijedség, megerőltető munka tekintetében legyünk mértékletesek, mert bizonyos határig azok nem ártanak, de határon túl koptatják az ereket.

Azonban tisztátalanság által is megbetegedhetnek az erek akkép, hogy bármely sebtől, vagy testi betegségtől betegségi anyagok jutnak az erekbe a vérfolyás útján, miáltal az erek izgattnak és megbetegednek. Ha tehát az ereket ily tisztátalan anyagoktól származó betegségektől meg akarjuk óvni, akkor akármily seb. vagy betegség

esetén azonnal kérjük fel az orvost, hogy sebinkeket vagy betegségeinket gyógykezelés alá vegye.

Ha az életküzdelemben mégis megessik, hogy az ember az imént jelzett óvintézkedéseket be nem tarthatja, s azért szív-, vagy érbetegségbe esik, akkor ezek vészes következményeinek megelőzésére ugyancsak azt kell tennünk, hogy a vérkeringésbe az elégnél több vér ne kerüljön; azaz minden emberi dolgunkban legyünk higgadtak és mértékletesek. Csakhogy ily esetben az önmérséklet határa a szokotnál alantabban van és azért ily szív- vagy érbeteg embernek nem szabad a rendes egészségű embernek megfelelően élni, hanem csendesebben. Ilyen embernek nem szabad mértékletes evés, ivás munka után hirtelen lefeküdni; mert a fekvő embernél az erek vérről könnyebben megtelnek s a vértől nehezebben ürülnek ki, miáltal a nemesebb szervekben a vérnyomás megnagyobbodik s hirtelen halál származhatik.

E mértékletességi rendszabályok betartása mellett az ér- vagy szívbeteg ember rendes emberi életkort érhet, mert a megbetegedett szív és erek betegségétől származó rendellenes működésnek szabályozására az orvos számos gyógyszerrel javíthatja a beteg állapotát és az ily beteget a hirtelen halál veszélye csak akkor fenyegeti, ha a neki való mértékletesség és higgadság határait túllépi s igazat mond a költő midőn azt ajánlja:

Csak méhként izeld mézét az édes örömelek, Mert ha mohó vágygyal rája rohansz- előlő.

dr. G.

MI UJSÁG?

— **Ünnepélyes bemutatkozás.** Ft. Léva y Mihály Apát, esperes-plebános első apáti szent mise áldozatát, több vidéki lelkész segédletével f. hó 29-én, Urnapján fogja nagy ünnepélyességgel az Egek Urának bemutatni. E fényes ünnepségen olvastatik fel a királyi adománylevel is. — Az Urnapja egyik legimpozánsabb ünnepe a kath. egyháznak, de az ünnepélyes apáti bemutatkozással nagyban fog emelkedni, annak díszé és pompája. Sejtjük, régen nem volt Abonyban olyan fenséges Urnapja, mint most leend.

— **Közgyűlés.** Tizenkét város atya irásbeli kívánatára, második ünnepre közgyűlés hivatott egybe a polgári iskola épület helyének megváltoztatása végett. A közgyűlés egy kissé zajos volt mert többen nem akarták a már egyszer hozott s miniszteri jóváhagyott határozatot megváltoztatni. Varga Sándor Konez Pál Makai János és Pölya László tiltakoztak is a változás ellen, de mint hogy kisebbségben voltak hát a közgyűlést elhagyták, s így aztán egy hangulag elhatározott, hogy az iskola épület nem a sarokra jön, hanem helyebb, villa szerűen lesz elhelyezve a fündüs közepe tájára. Kár volt az igazgatói lak kérdését is noha nem hézói, mert azj az állam így sem engedi el, most pedig egy alkalommal olcsón felépülhetett volna.

— **Hivatalvizsgálatok.** Vármegyénk főispánja, az alispán, a pénzügyigazgató a számvéző kíséretében e hó 21-én városunkba érkezett a főszolgabírói hivatal megvizsgálására. Az ügykezelést minden helyen rendbe találták. A magas rangú tisztviselők dőlben a vendégszerető szolgabíró vendégei voltak. Ugyan ez alkalommal Dr. Kampis János, miniszteri titkár. h. anyakönyvi felügyelő, az anyakönyvi hivatal ügykezelését vizsgálta meg, mely alkalommal a tapasztaltak felett, az anyakönyvezetőnek teljes elismerését és megelégedését fejezte ki, a nagy ügyvitel pontos és rendes kezeléseért. Hát ez nagyon szép dolog, ámbár tudjuk, hogy az anyakönyvezetés, most már Paládicsnak átesatolásával roppant munka egy embernek.

— **Az építkezés.** Polgári iskolánk építése serényen halad, a héten az alapozási munkálatokkal elkészülnek. Papp és fia vállalkozók dícséretére válik, hogy a mintegy 50 munkás közül csupán 6-8 van vidéki, a kik a betonirozáshoz szükségesek, a többiek helybeliek.

— **A transversalis műút építése** is megkezdett, oda is sok abonyi munkás ment ki. Bizony rájuk fér egy kis kereset.

— **Villám lecsapás.** Folyó hó 22-én, csütörtökön délután 4 óra tájban formális égháboru vonult el városunk felett. Egyre dörgött és villámlott. Egy villanyszikra le is csapott a kath. templom tornyának feljáró ajtaja közelében, majdnem agyonsújtotta a zápor elől oda bevonult két harangozót s három ministráló gyermeket. Bartucz harangozó érzékenyen megsérült, úgy hogy kocsin kellett lakására szállítani. — Ez eset is erősen sürgeti azt, amit pár évvel, a templom restaurálásakor szölv tettünk, t. i. hogy villámhárítóval láttassék el a torony, mielőtt egy nagyobb veszedelem bekövetkeznék.

— **Halálozás.** Ladányi Károly, Czeglédváros árvaszéki ülnöke, f. hó 13-án, élete 40 évében elhunyt. Képzett tisztviselő volt, aki az árvaügyek intézésében ügyessége és szakértelme által tünt ki. Temetése tisztviselőtársai és az összes intelligentia részvételével 14-én d. u. történt.

— **Elkapta a kerék.** Zsigmond Ferenc czeglédi 15 esztendő molnárinast a bedei gőzmalomban munkálkodóban a kerékszij elkapta s annyira összezsuzta, hogy néhány órai kínos szenvedés után meghalt. A szerencsétlenül járt fiatal ember a saját vigyázatlanságának az áldozata,

— **Czegléden.** június 10-én délelőtt tíz órától kezdve a budapesti I-ső számú lóavató bizottság lóvásárt tart.

— **Változás a kir. ügyészségnél.** A kecskeméti ügyészséghez alügyésznek Gyalokay Sándor dr. szegzárdi kir. járásbírósi albirót nevezte ki az igazságügyi miniszter.

— **Az elhasznált táviróhuzalok megszerzése.** Gazdasági, kertészeti és szőlőművelési czélra a közönség rendelkezésére bocsátotta a kereskedelmi miniszter a 3 és 5 milliméteres vastagságú elhasznált táviróhuzalokat; a 3 milliméteresből 100 méter hosszú huzal 5 kilo súlyu és belőle 100 kilo 20 korona, vagyis 100 folyó méter 1 korona, az 5 milliméter vastagsá-

guból 100 folyóméter hosszúságú huzal 15 kilogramm súlyú s belőle 100 kilogramm ára 18 korona, vagyis 100 folyómétert 2 korona 70 filléért lehet venni. Ez iránti folyamodványok 50 kros bélyeggel ellátva a kereskedelmi miniszterhez czimzandók s meg kell nevezni a kérelemben, hogy mi célra akarja a kérelmező a huzalt használni, hány kiló súlyú, hány milliméter vastagságú kell s hova küldesse a miniszterium. A kérvény mellé a gazdasági egyesület, vagy a hol ez nincs a hatóság — szintén 1 koronás bélyeggel ellátott bizonyítványát kell csatolni.

Látképes Abonyi levőlező lapok. a legújabb felvételek után és a legfinomabb fém nyomatú kivitelben nagy választékban kapható Batta István kereskedésében.

— **Rablógyilkosság.** Mult hétfőn egy véres eset rázta fel Kerekegyháza lakóit. Vasárnap tartott országos vásárról Nagy Mihályné született Paszterkó Rosália egy, a vásárban el nem kelt fias tehénnel ballagott hazafelé s az izzáki uton hozzácsatlakozott egy fiatal ember, ki alkuba bocsátkozva ment vele; midőn Kerekegyháza az ugynevezett baracsai utra értek, itt megálltak a tehenet legeltetni s mindketten az árokpartra ültek. Itt az ismeretlen ember el kezdte az asszony taszigálni s egy nála volt bottal hátulról fejbevágta, mire az asszony elesett s a fiatal ember ekkor előrántotta zsebkését, az eszméletlen nő torkát teljesen kettévágta, midőn még az asszony hörgött, mintegy 12—13 késszúrást tett a mellébe, azután elvette tőle a tehen és borju passzusát s kevés 1 frt 50 krnyi készpénzét. A hullát saját nagykendőjébe betakarta, földet hányt rá, a marhákat pedig elhajtotta. A nagy sietségben azonban nem elég földet hányt a hullára, így a később arra jövők meglátták a ruha szélét, majd pedig az ott felejtett kötőféket, midőn azt huzogatták, előtűnt az áldozat lába is. Erről azonnal jelentést tettek Kerekegyháza s a nyomozás megindult, még aznap délután jelentkezett a nyomozásra kiküldött esendőörös s annak előadása alapján előmutatott a kecskeméti rendőrkapitány egy arcképet s abban felismerték a tettest. Polják István 23 éves kecskeméti munkakerülő rovt multu egyén személyében, kit kedden reggel a kiküldött Tamás István rondörbiztos el is fogott a piactéren. Előállítatván, tettét beismerte s előadta, miként történt a gyilkosság, hogy annak meglőrténte után a tehenet 45 forintért, a borjut pedig 12 forintért eladta, de a passzusok rendbehozataláig 4 forintot levontak tőle, azután még aznap vissza is tért lakására, hol véres ruháit kimoszt, azt hazudva a vele élő asszonyának, hogy egy bika vérezte be, a pénzt pedig elásta. Elfogatása után az eladott marhák ára — kevés hiával szintén kikerült, a gyilkos pedig a vizsgálat befejezte után a kir. ügyészség börtönébe bekerült.

— **Millió örökségi pör.** Mi is megemlékeztünk arról a pörrel, a melyet két évvel ezelőtt végrendelet nélkül elhalt Markbreit Adolf dugazdag földbirtokos örökösei az egyik örökös, dr. Markbreit Gyula fővárosi ügyvéd ellen indítottak az iránt, hogy az örökösök által annak javára kiállított ajándékozási szerződést érvénytelenítsék és az ezen szerződés alapján ajándékozott tiszavárkonyi 900 holdas birtoknak dr. Markbreit Gyula javára bekebelezett tulajdonjogot töröljék. Ebben a pörben f. hó 15-én ítélték a kir. Curia. Az elhunyt Markbreit Adolf még életében minden gyermekét önállósította oly módon, hogy 3—3000.000 korona értékű vagyont ajándékozott nekik. Ezen ajándékok közül azonban azt az egyet, amely dr. Markbreit Gyula javára szolgált, a többi örökös pörrel támadta meg. A Curia a fölpereseket föltétlenül elutasította keresetükkel s mert teljesen bebizonyította látta az ajándékozási szerződés valóságát és legesekélyebb gyanúkat nem talál arra, hogy az ajándékozási szerződés nem jogos uton jött volna létre.

— **Munkás igazolvány.** A magyar kir. államvasutak igazgatósága jelentést intézett a kereskedelemügyi miniszterhez, hogy nem egy esetben olyan egyének részére is adnak ki munkás igazolványt az illetékes körök, kik nem gazdasági munkások s hogy ezek csak azért szerzik meg a munkás igazolványt, hogy a gazdasági munkások részére megadni szokott vasúti kedvezményeket élvezhessék. A miniszter e visszaélések meggátlása szempontjából most szigorú rendeletet bocsájtott a munkás igazolványokat kiállító hatóságokhoz, hogy azon esetben, ha olyan egyén részére állítanak ki igazolványokat a kik nem munkások: a felmerülő árkülönbségeket — ha azok az illető

meg nem vehetők — a kiállító hatósági közegek tartoznak megfizetni. A gazdasági munkások meg hivatalos uton figyelmeztetendők, hogy munkás igazolványaikat mások részére átengedni tilos s aki e tilalmat áthágja, a menetdíj kedvezménytől egy év tartamára eszik. A ki pedig az igazolványt jogtalanul használja, az az utánfizetésen felül még egy évig terjedhető fogház, 1000 korona pénzbüntetésre büntetetik. Szigorú intézkedés ez, de a már mindinkább felmerülő visszaélések indokolják.

— **A régi levelező-lapok és utalványok.** A régi kiadású 4 filléres levelező-lapok érvényessége e hét elején megszűnt, ezután ha még pótlásul 1 filléres bélyeget ragasztunk is rájuk, mégis 8 fillér portóval rója meg a posta. Az el nem használt régi levelező-lapokat azonban e hó végéig a postahivatalok becsereleik. A régi kiadású postautalványok érvényessége még június hó 30-ig terjed, ha 1 filléres pótkjeggyel látjuk el azokat.

— **Viharágyukkal** próbálkoztak a fagy ellen védekezni, a csemői szőlőtelepen. 17 ágyu bőmből a szél megállta után, körülbelül éjfélről reggelig és az eredményt fényesnek mondják, légmozgást idéztek elő, azt pedig tudjuk, hogy a legkisebb szellő is elég a tavaszi fagyok elterelésére.

— **Könyvismertetés.** Tyuk tenyésztés II-ik átdolgozott és bővített kiadás. 90 ábrával, írta Hrebbay Emil, állattenyésztési m. kir. felügyelő, a gödöllői m. kir. baromfi tenyésztő telep igazgatója. Ára 3 korona, szerzőnél lapunkra hivatkozva kedvezményes áron 2 korona előleges beküldésével megrendelhető. (Budapest VII. Csömödi ut 15. szám.) E munka nélkülözhetlen minden gazdának. Hogy ez így van, bizonyítja azt azon körülmény, hogy az első kiadás rövid 2 év alatt teljesen elfogyott. Ezen átdolgozott kiadás még kellendőbb lesz, 200 oldalon minden kérdést részletesen tárgyal, pontos utmutatást ad a tenyésztésre, s takarmányozásra, a tenyész anyag kiválasztás és értékesítésre, tárgyalja a természetes és mesterséges keltetést, az új amerikai keltető gépeket ismerteti s azok kezelésére részletes utbaigazítást közöl. Az ismert és új fajtákat bemutatja. Az amerikai kappanozást ismerteti s végre a gazdasági baromfi tenyésztés tanait írja le. E munka tartalma főbb czimekben: I. rész. A tyuk tenyésztésről. Bevezetés. A tyukudvar. A tyukól és berendezése. A tyukok takarmányozása. A takarmányozó eszközök. A tyukok gondozása. A tyukok betegségei s azok gyógyítása. A tojás termelés és értékesítés. A tenyésztojások felismerése és kiválasztása. A keltetés. A keltetési eszközök. A csibék kelése és felnevelése. A csibék gondozása és takarmányozása. A csibenevelő eszközök. A csibék osztályozása és a tenyész anyag kiválasztása. A tyukok jelzése. A kappanozás. A vándortyuk-ól előnye. II. rész. A tyukfajtákról. Bevezetés. A magyar tyuk. A kopasznyaku tyuk. A gyöngytyuk. Melyek a bőtenyésztés nemesítésére ajánlott külföldi nemes fajták? A langsán tyuk. Az orpington tyuk. A plómut tyuk. Zárszó. Ime látjuk mily széles keretben tárgyalja Hreblay az általa oly lelkesedéssel szolgált ügykör egyik fontos ágazatának kérdését: a tyuk tenyésztést. Melegen ajánljuk a művet mindenkinek ki baromfi tenyésztéssel foglalkozik. Átolvasása hasznos és tanulmányos lesz.

— **Gazdáink figyelmébe.** A külföldi porosz szenet teljes mértékben pótolja a tatai tojás szén (brikett). Utalunk a vonatkozó hirdetésre.

— **48-as ujság.** Ennek a változatlan érdekességű képes hetilapnak legújabb száma ismét arról tesz bizonyosságot, hogy manapság a nép érdekeiért harczoló ujságok közül egy sem velekedhetik vele. A lapot, a melynek főszerkesztője dr. Varságh Zoltán és politikai főmunkatársa dr. Lengyel Zoltán orsz. képviselő, egész évre 6 koronáért, negyedévre 1 kor. 50 filléért lehet megrendelni a kiadóhivatalban (Budapest, VII. kerepesi-ut 22.) Mutatványszámot az előfizetni szándékozók ingyen kapnak, ha egy levelezőlapon kéri.

— **Századunk legkiválóbb** és legbámulatraméltóbb találmánya kétségkívül a felülmúlhatatlan dupla-elektromagnetikus kereszt R. B. N. 86967. — Örömkre szolgál, hogy egy köszönő levelet közölhetünk, melyet egy volt beteg a feltalálóhoz, Müller Albert urhoz, Budapest, V. Vadász-u. 42/43 intézett, mely következőleg hangzott: Évekig betegeskedtem, minden képzelhető háziszert alkalmaztam, a nélkül,

hogy borzasztó fájdalmaitól megszabadulhattam volna. Már enni sem tudtam, gyomrom nem birt el semmit és nem tudtam aludni a fájdalomtól. Mind z elmúlt és hál' az égnek egészséges vagyok. Vez ön készüléke megmentett. Mély tisztelettel: Wellinger Mária, kereskedő neje, Németujvár.

NYILT-TÉR*)

Nyilatkozat.

Mindazoknak kijelentem, kik fiam Maczó Andrásnak hiteleznek, hogy semmiféle adósságát el nem fogadom és ki nem fizetem.

Özv. Maczó Andrásné.

*)E rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget a SZERK.

Vállalkozók és építésszek figyelmébe!

Az országos Pályázati Közlöny szálításokra, építkezésekre kiirt összes nyilvános és magán pályázatot közli. Előfizetési ár negyed évre 4 korona. Megrendelhető a kiadóhivatalban Budapest, Röck-Szilárd-utca 27. szám. 10—12

A hires főtörzsorvos és törvényhatósági orvos Dr. SCHMIDT G.-féle

FÜL-OLAJ

gyorsan és alaposan eltávolítja az időleges süketiséget, fülfájást, fülzugást és nehéz hallást, még idült esetekben is; egyedül kapható 3:50 márkáért palackkonként, használati utasítással a városi gyógyszerárban Budapest, a városháztéren.

Eladás.

A szelei utcában egy 5 szobából álló lakház melléképületekkel s 2000 □-öl fundussal szabadkézből eladó. Venni kívánók bővebb felvilágosítást nyerhetnek a kiadóhivatalban.

Eladó föld.

A polgárfele nagyjárasi 40 hold földből még 5 hold van eladó, akár egy tagban, akár kisebb parcellákban, törlesztésre, előnyös feltételek mellett. Értekezhetni Temesközy Gerzson szerkesztővel.

Egy jó családból való fiú felvétetik nyomdász tanulónak lapunk kiadóhivatalában.

Eladás vétel és bérlet

legeredményesebb, ha az Országos Pályázati Közlönyben hirdettetik, mely Közlöny az ipar, kereskedelem, mező és erdőgazdaság összes köreiben közkezen forog. Mérsékelt hirdetési díjszabás. Felvilágosítást nyújt a kiadóhivatal Budapest, Röck-Szilárd-utca 27. 9—12

!Csépléshez!

A Magyar ált. köszénbánya r.-t.

B u d a p e s t.

Ajánlja: 1-3

Tatai)
 Királdi) jó minőségű
 Sajó-Szt-Péteri) szeneit rend-
 Boroghi) kívül jutányos
 Tokodi) áron.
 Ebszönyi)
 Mészpor trágyázáshoz)

!Tatai tojás szén (brikett)!

!Ebszönyi mész!

A tatai tojás szén (brikett) minőségben vetekedik a porosz szénnel és sokkal olcsóbb!

Pontos kiszolgálás olcsó ár!!!

Jó képekért kezességet vállalok!!!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy

Arckép festészet

műintézet egyedüli képviselőjét Abony és környékére elvállaltam, kép nagyítás arckép után felelősség mellett elkészíteték. Kaphatók nállam zsuzsuk, broszok, nyakkendő tűk és kezelő gombok.

Felkérem a t. közönséget, hogy az e szakmába vágó dolgokat sziveskedjék nállam be szerezni, mi által elkerüli úgy az ügynökök általi becsapást, valamint, hogy utánvét mellett esetleg rossz képeket kénytelen legyen átvenni.

Zenélő szent képek, ugyszintén zene nélküli szent és tájképek, részlet fizetés mellett is kaphatók.

Rosenzweig J.
 órás és ékszer üzletében.

Képek meg nem rongálódhatnak.

Minták üzletemben megtekinthetők.

HIRDETMÉNY.

Ezennel értesítjük a t. közönséget, hogy intézetünk ezentul földbirtokokra jelzalogos bekebelezés mellett tőkét és kamatot magában foglaló törlesztéses kölcsönöket is engedélyez — Ezen kölcsönök

4 és 4¹/₂ százalékos kamat

alján engedélyeztetnek és a következő törlesztési részletekben fizetendők vissza.

A 4 százalékos kamatuakra		A 4 ¹ / ₂ százalékos kamatuakra	
nézve:		nézve:	
100 kor. után	25 év alatt 7 kor. 35 fill.	100 kor. után	25 év alatt 7 kor. 65 fill.
" "	" 30 " " 6 " 55 "	" "	" 30 " " 6 " 90 "
" "	" 35 " " 6 " 30 "	" "	" 35 " " 6 " 60 "
" "	" 40 " " 5 " 95 "	" "	" 40 " " 6 " 20 "
" "	" 45 " " 5 " 60 "	" "	" 45 " " 6 " — "
" "	" 50 " " 5 " 45 "	" "	" 50 " " 5 " 80 "

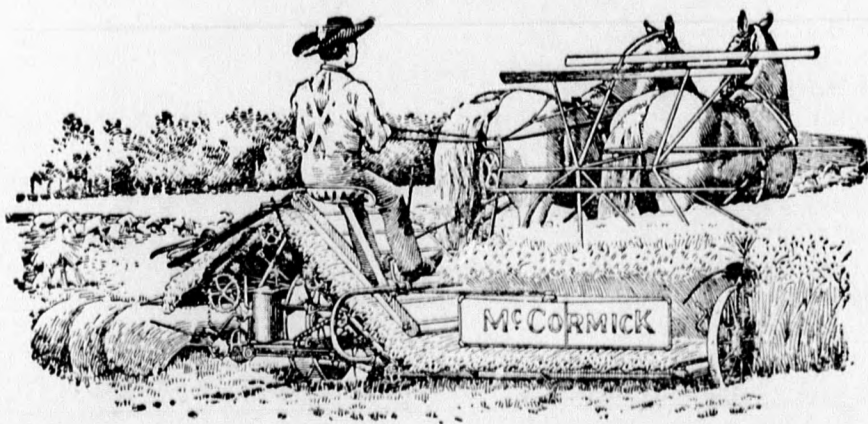
Ezen összegekben úgy a tőketörlesztés mint a kamat bennfoglaltatik és semmiféle kezelési költség nem számittatik. Kölcsönök bármily magas összeg erejéig engedélyeztetnek.

Közelebbi felvilágosítással készséggel szolgál

A CZEGLÉDI IPAR és KERESKEDELMI BANK
 Czegléden, Városház épület.

Mc Cormick Harvesting Machine-Company.

(Chicagói aratógépgyár.)

GRAND PRIX.

PÁRIS 1900-ban.

Kéveköti aratógép,
 Fűkaszalógép,
 Kösörükészülék

„Daisy“ marokrakó aratógép,
 Szénagyűjtő gereblye és
 Kéveköti fonal

gyártmánya.

8-18

Ne vásároljon, míg gépeinket nem látta s árainkat nem kérdezte. Olesó tartalékrészek óriási raktára. Tessék mintakönyvet kérni!

William J. Stillman
 igazgató.

Évi termelés:
362000 gép.

Budapest,
 V. kerület, Váci-ut 30 szám.

A szőlő OIDIUM

betegsége ellen

legjobb szer a

Dr. Aschenbrandt-féle

RÉZKÉNPOR.

Leszállított ára Budapesten:

50 kilogrammos zsákokban á kilogram 46 fil.
 10 és 5 kilogrammos zsákokban á klgr. 50 fil.
Használata olcsóbb, mert **kevesebb kell belőle; biztosabb**, mert a lombhoz **tapad**, a szél **le nem fujja; ajánlatosabb** — mert a mustot **nem bűdösíti** — mint a **tiszta kénpor** vagy **kénmáj**.

A szőlő érését sietteti, a termés minőségét javítja.

Ott ahol a múlt évben a peronospora nem tett kárt de a lisztharmat igen, az első permetezés helyett elég rézkénporral a tőkét beporozni. Ez pedig lényeges költség megtakarítás.

Számos magyar gazda bizonyítványa kívánatra megküldetik.

Megrendeléseket elfogad a

„Magyar Mezőgazdák Szövetkezete“

Budapest, V. Alkotmány utca 31. sz.

Megrendeléseket elfogadják a vidéki megbízottak is.

A por kapható: **Havas Ignác**-nál **Abony**-ban. 3-3

Betegek. A czeglédi gőzfürdő, természet és víz gyógy intézetben, május elsejétől fogva fölvetetnek benlakó betegek is, és a fürdő minden nap nyitva lesz.

S így aki **kevés pénzzel** megakar szabadulni **idegesség, hisztéria, reuma, köszvény, vèrszegénység, elhízás, máj, gyomor, bél** és különféle titkos **férfi és női** betegségektől, úgy ha a természet még segít, akkor biztos a gyógyulás.

Heti teljes fürdők, orvos és ellátás, 14 forttól kezdve 20 fortig.

A gőzfürdő minden kedden 35 kr.

Továbbá ajánlom még a Berliini kiállításon kitüntetett műveimet:

1. Az élet meghosszabbításának titka 20 kr.

2. Die Nervozitot és Hisztéria 60 kr.
 Bővebb felvilágosítással szolgál:

Ujváry Aladár

fürdő tulajdonos, természet és vízgyógyász.